

ÖVERENSKOMMELSE

mellan

SVENSKA ARBETSGIVAREFÖRENINGEN (SAF)
och
PRIVATTJÄNSTEMANNAKARTELLEN (PTK)

SAF och PTK rekommenderar förbunden att överenskommelser i anslutning till punkt 5 i bifogade uppgörelse mellan SAF, LO och PTK den 22 oktober 1987 om Vissa särskilda åtgärder för arbetstagare som utsatts för asbestexponering utformas på följande sätt:

”Tjänsteman som efter den 22 oktober 1987 genomgår undersökning enligt punkt 2, 3 eller 4 i uppgörelsen mellan SAF, LO och PTK om Vissa särskilda åtgärder för arbetstagare som utsatts för asbestexponering erhåller permission samt ersättning för undersöknings- och resekostnader med anledning av undersökningen. Resekostnaderna beräknas enligt gällande bestämmelser vid respektive företag.”

SAF och PTK noterar att en sådan överenskommelse i praktiken inte kan ha någon retroaktiv verkan för tiden före det att överenskommelser har träffats för resp förbundsområde och information härom har utsänts till arbetsgivarna och arbetstagarna

Stockholm den 3 mars 1988

SVENSKA ARBETSGIVARE-
FÖRBUNDET

PRIVATTJÄNSTEMANNA-
KARTELLEN

Lars-Gunnar Albåge

Sten Olof Heldt

1987-10-22

Förhandlingsprotokoll

Ärende	Vissa särskilda åtgärder för arbetstagare som utsatts för asbestexponering.
Parter	Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF) Landsorganisationen i Sverige (LO) Privattjänstemannakartellen (PTK)
Närvarande för SAF	Karl Erik Önnesjö, ordförande, Olof Ljunggren och Lars-Gunnar Albåge, vid protokollet
för LO	Stig Malm, Rune Molin och Harry Fjällström
för PTK	Björn Bergman, Bertil Bolmqvist, Sten Olof Heldt, Lars Hellman, Bo Henning, Sven Magnusson, Lars Rabenius och Rune Tjernell

---

1 Sedan lång tid tillbaka har asbest använts inom ett stort antal områden inom arbetslivet. Asbest har använts bl a i konstruktionen för byggnader, fartyg och värmepannor. Användningen av asbest och asbesthaltiga produkter ökade ända fram till i början av 1970-talet. Många arbetstagare har kommit i beröring med asbest. Numera är det förbjudet att använda asbest i arbetslivet om inte särskilt tillstånd har lämnats av arbetarskyddsstyrelsen.

I syfte att utröna hälsoeffekterna av asbestexponering uppdrog SAF, LO och PTK 1984 åt TFAs medicinska råd att göra en utredning beträffande eventuella medicinska besvär till följd av asbestexponering.

Sedan utredningen slutförts har parterna med hänsyn till frågans speciella karaktär nu enats om vissa särskilda åtgärder för arbetstagare som utsatts för asbestexponering. Åtgärderna består av rekommendationer om medicinska undersökningar och i samband därmed ersättning för vissa kostnader samt en överenskommelse om ideell ersättning i vissa fall. Åtgärderna redovisas nedan.

2 Den 11 juli 1985 beslöt regeringen att uppdra åt socialstyrelsen att i samråd med arbetarskyddsstyrelsen organisera och leda hälsoundersökningar av personer som i sin tidigare anställning har exponerats för asbest. Socialstyrelsen har gett ut föreskrifter och

allmänna råd om en sådan medicinsk undersökning –
Asbestundersökningen 1986 – 1988 (SOSFS 1986:2).
Undersökningen genomförs i form av klinisk undersökning
inklusive anamnes och eventuell remiss till lungröntgen. Spirometri
utförs när misstanke föreligger om nedsättning av lungfunktionen.
Undersökningen är kostnadsfri för patienten.

Parterna är överens om att rekommendera berörda arbetstagare att
genomgå denna undersökning.

3. Parterna är överens om att förstagångsundersökning motsvarande
undersökning enligt vad som anges i socialstyrelsens föreskrift
SOSFS 1986:2 fr o m den 1 juli 1988 skall erbjudas
asbestexponerade arbetstagare som inte tidigare har genomgått
sådan undersökning.
4. Arbetstagare som till följd av asbestexponering har diagnosen
pleuraplack äger fortlöpande vart femte år genomgå medicinsk
undersökning. Annan asbestexponerad arbetstagare äger genomgå
ny medicinsk undersökning efter tid som den undersökande läkaren
rekommenderar.
5. SAF, LO och PTK rekommenderar förbunden att träffa
överenskommelse om att anställd, som efter ikraftträdandedagen
för denna uppgörelse genomgår undersökning enligt punkterna 2, 3
och 4 ovan, av sin arbetsgivare erhåller ersättning för förlorad
arbetsinkomst och för undersöknings- och resekostnader med
anledning av undersökningen, vilka inte ersätts från den allmänna
försäkringen.

Parterna är överens om att arbetsgivaren efter ansökan hos AMF-
trygghetsförsäkring i sin tur skall få ersättning för dessa kostnader.

Arbetstagare som vid undersökningstillfället saknar anställning
men som enligt § 28 (efterskyddsregeln) i försäkringsvillkoren för
TFA kan äga rätt till ersättning äger hos AMF-trygghetsförsäkring
utfå ersättning för undersöknings- och resekostnaderna.

6. Utöver vad som för närvarande gäller enligt försäkringsvillkoren
för TFA enas parterna om följande regler för ideell ersättning från
AMF-trygghetsförsäkring till asbestexponerad arbetstagare.

Arbetstagare, som till följd av asbestexponering har diagnosen
pleuraplack och som har en nedsättning av lungfunktionen med
mer än 15 procent av det förväntade värdet (mätt i vitalkapacitet),
är berättigad till en ideell ersättning uppgående till ett halvt
basbelopp enligt lagen om allmän försäkring vid den tidpunkt när
beslut om ersättning fattas.

Ersättning kan även utges till den vars anställning upphört om han i arbetet varit utsatt för inverkan av asbest i företag som tillhör eller tillhört den del av arbetsmarknaden som omfattas av AMF-försäkringar. För att vara berättigad till ersättning skall nedsättningen dock ha visat sig innan den försäkrade har uppnått 65 års ålder.

Arbetstagare som erhållit ersättning enligt uppgörelsen den 20 februari 1984 mellan parterna äger inte utfå ideell ersättning enligt dessa nu överenskomna regler.

7. I § 18 (efterskyddsregeln) i försäkringsvillkoren för TFA anges bl a att ”arbetssjukdomen skall vidare ha visat sig innan den skadade har uppnått 65 års ålder”. Parterna är överens om att beträffande fall av cancer som orsakats av asbestexponering i arbetet denna åldersregel i stället skall vara 70 år.
8. Parterna är överens om att ideell ersättning, som kan komma att utges enligt försäkringsvillkoren för TFA till följd av arbetssjukdom orsakad av asbest, skall reduceras med ideell ersättning som utgetts enligt överenskommelsen den 20 februari 1984 eller enligt denna överenskommelse.
9. Enligt § 1 i de den 20 februari 1984 överenskomna bestämmelserna om särskild ersättning för pleuraplack utges ersättning för fall som yppats efter den 31 januari 1974 men före den dag då den särskilda arbetsgruppen framlade sin utredning, dvs senast den 5 juni 1985.

Parterna enas nu om att yppande som medför ersättning enligt angivna bestämmelser skall anses föreligga även om pleuraplack konstaterats vid lungröntgenundersökning efter den 5 juni 1985, om den anställda av läkare senast den 5 juni 1985 remitterats till undersökningen.
10. Parterna är överens om att snarast låta utarbета en informationsskrift rörande hälsorisker till följd av asbestexponering samt beträffande de villkor för hälsoundersökningar och ideell ersättning som parterna kommit överens om genom detta förhandlingsprotokoll.
11. Parterna är överens om att uppdra åt AMF-trygghetsförsäkring att utarbета ett förslag till tabell med normalvärden för vitalkapacitet. Tabellen skall fastställas av parterna.
12. Denna överenskommelse gäller tills vidare med sex månaders uppsägningstid. Den kan dock ej sägas upp att upphöra före den 1 januari 1989.

13.

Till att jämte ordföranden justera detta protokoll utses herrar Olof Ljunggren, Harry Fjällström och Sten Olof Heldt.

Vid protokollet

Lars-Gunnar Albåge

Justeras

Karl Erik Önneshö
Olof Ljunggren
Harry Fjällström
Sten Olof Heldt